

Osaaminen, luottamus ja
merkityksellinen elämä – sekä Finna

Anne Luoto-Halvari ja Tapani Sainio

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet

KDK-hankkeen perintö

- Ulkoisessa arvioinnissa KDK-hanke (2008-2017) todettiin onnistuneeksi ja vaikuttavaksi:

"Hankkeen välitön vaikuttavuus heijastuu esimerkiksi sektoreiden luottamus pääoman ja sitoutumisen kasvamisena sekä kulttuurisena muutoksena kohti yhteistä, avointa, osallistavaa, ketterää kehittämistä sekä yhteistä kansallista kulttuuriperintöä korostavaa mind-setiä."

<http://www.kdk.fi/fi/aiankohtaista/uutiset/404-kdk-hanke-arvioitu-onnistuneeksi-ja-vaikuttavaksi>
- KDK- ja ATT-hankkeiden jälkeinen *Tutkimuksen avoimuuden ja digitaalisen kulttuuriperinnön kokonaisuus*:
 - kokonaisarkkitehtuurin hallinta ja kehittäminen,
 - digitaalisen kulttuuriperinnön keskeiset palvelut,
 - tutkimusaineistojen palvelut sekä
 - koulutus ja viestintä
- OKM:ön rahoitus Finnalle 1,5 M€/vuosi + palveliympäristön ylläpitokustannukset

Kulttuuripolitiikan strategia 2025 (4/2017)

- Kulttuuripolitiikan tavoitealueet:
 - Luova työ ja tuotanto
 - Osallisuus ja osallistuminen kulttuuriin
 - Kulttuurin perusta ja jatkuvuus
- Digitaalisten taide- ja kulttuuripalveluja kehittäminen
- Yleiset kirjastot digitaalista tasa-arvoa turvaavina toimijoina
- Digitaalisten kulttuuriperintöaineistojen ja -tietojen karttuminen, yhteentoimivuus ja monipuolinen hyödyntäminen sekä käyttö- ja pitkäaikaissäilytyspalveluiden kehittäminen.

<http://iulkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/79811>

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030 (10/2017)

Sivistys, osaaminen, tiede ja teknologia ihmisen ja yhteiskunnan hyväksi

- Yli puolelle nuorista korkeakoulututkinto.
- Korkeakoulutusta ja asiantuntijuuden kehittämistä elämän eri tilanteisiin
- 4 % BKT:sta tutkimus- ja kehittämistoimintaan: tieteen uutta luovaa voimaa, kestävää kasvua, lisääntyvää hyvinvointia

Mahdollistava ohjaus, resurssit ja rakenteet

- Luovuutta, dynamiikkaa ja toimintamahdollisuuksia!

Uutta luovat yliopistot ja ammattikorkeakoulut

- Lisää ennakoivuutta ja reagoitakykyä. Vahvat ja kansainvälisesti vetovoimaiset osaamisen keskittymät
- Aktiivisesti mukana maailman kiinnostavimmissa verkostoissa
- Avoimuus, kansainvälisyys ja globaali vastuu
- Vahva TKI-toiminta ja monimuotoinen korkeakoulutus
- Yhteiskunnan ja elinkeinorakenteen muutosvoimina
- Maailman osaavin työvoima kilpailuetuna ja hyvinvoinnin rakentajana
- Eettisyys ja yhteiskuntavastuu

<https://minedu.fi/korkeakoulutuksen-ja-tutkimuksen-visio-2030>

Poimintoja OKM:n tulevaisuuskatsauksesta (6/2018):

- Sivistisyhteiskunnan tietopolitiikan keskeisiä osa-alueita ovat osaamisen vahvistaminen, tietovarantojen hyödyntäminen ja palvelujen kehittäminen eettisesti kestäväällä tavalla.
- Kasvatetaan tiedon arvoa ja mahdollistetaan sivistysinnovaatiot kehittämällä luotettavan koulutus-, tutkimus- ja kulttuuritiedon saatavuuden ja hyödyntämisen palveluita sekä ekosysteemien muodostumista tukevia toimintamalleja.
- Tiedon tuottamista, ymmärtämistä ja hyödyntämistä vahvistavilla tietopoliittisilla linjauksilla ja toimenpiteillä tuetaan aktiivista kansalaisuutta ja edistetään demokratiaa.
- Dataa ja sen käyttöä tehostavaa tekoälyä tulee hyödyntää suunnitelmallisesti kaikkien toimialojen uudistumiseen ja arvonnäkökulman kasvattamiseen.

https://minedu.fi/artikkeli/-/asset_publisher/opetus-ja-kulttuuriministerion-tulevaisuuskatsaus-2018-osaavat-ja-luovat-ihmiset-ovat-suomen-tarkein-voimavara-ja-kilpailutekija?_101_INSTANCE_OR8wCvp3oebu

Valtioneuvoston selonteko eettisestä tietopolitiikasta tekoälyn aikakaudella

- Tietopolitiikka = pitkän tähtäimen linjauksia ja periaatteita, jotka koskevat tietojen tuottamista, hankintaa, keruuta, ylläpitoa, avaamista, jakamista, liikkumista, käyttöä ja säilyttämistä.
- Selonteon valmistelussa painottuneet esimerkiksi osaamiseen, kilpailukykyyn ja eettisiin kysymyksiin liittyvät näkökulmat.
- Luonnos kommentoille elokuun lopussa.

https://valtioneuvosto.fi/artikkeli/-/asset_publisher/10616/selonteossa-painottuu-eettinen-tietopolitiikka-tekoalyn-aikakautena

Finnassa jatkossa keskeistä ainakin:

- Finnan yhteisten tietovarantojen ajattelu vahvemmin organisaatioihin
- Sisällöt käyttöön kumppanien ekosysteemeihin ja käyttäjien arkeen
- Avoin infrastruktuuri ja joustava arkkitehtuuri